

LAIKRAKSTS • AGLONAS • LĪVĀNU • PREIĻU • RIEBIŅU • VĀRKAVAS • NOVADAM
● OTRDIENA, 2009. GADA 8. DECEMBRIS ● Nr. 91 (7978) ● Cena mazumtirdzniecībā Ls 0,40

Ātrajai palīdzībai Preiļos — jaunas telpas

● No 1. decembra Neatliekamās medicīniskās palīdzības Preiļu brigādes Preiļu slimnīcā sastopamas vienīgi brīžos, kad uzņemšanas nodaļas mediķu rīcībā tiek nodoti atvestie pacienti. Jau nedēļu ātro personāla jaunā mājvieta ir pilsētas nomalē — Brīvības ielā 76, kur darbinieki iekārtojušies trijās plašās telpās ēkas otrajā stāvā. Vecākais autovadītājs Juris Stepanovs (attēlā) atzīst, ka Katastrofu medicīnas centra ar Eiropas fondu atbalstu iegādātie *mercedesi* ir labas mašīnas, pagaidām par remontiem nav jāraizējas. Taču, braucot pa tik sliktiem ceļiem, kādi ir apkārtējos novados, pat vizitūrigākās automašīnas sāks bojāties. Foto: A.Šņepsts

► Turpinājums 4. lappusē.

NEATLIECIET UZ PĒDĒJO BRĪDI!

TURPINĀS
«NOVADNIEKA»
ABONĒŠANA
2010. GADAM!

Abonēt «Novadnieku»
redakcijā —

ĒRTĀK, ĀTRĀK, LĒTĀK!

UZMANĪBU!

LĪVĀNU NOVADA
iedzīvotāji
«Novadnieku» izdevīgi
varēs abonēt 11. decembrī
no pulksten 10.00 līdz 14.00
GE Money Bank telpās
Līvānos, Dzelzceļa ielā 1.
Būsiet laipni gaidīti!

Atbalstiet un abonējiet savu laikrakstu «NOVADNIEKS» 2010. gadam!

Turpinās laikraksta «Novadnieks» abonēšana 2010. gadam, un redakcijā ik dienas ierodas mūsu lasītāji, kas vēlas pasūtīt avīzi. Šādās reizēs cenšamies aprunāties ar saviem lasītājiem, pajautāt viņu domas par laikrakstu, uzklaut stāstījumu par to, kā klājas laukos, pilsētās.

Sastopot redakcijā Līvānu novada Rudzātu pagasta «Vārpsalas» iedzīvotāju Arni Zalānu, kārtējo reizi pārliecinājāmies, ka laikraksta uzticīgo lasītāju pulks, neskatoties uz krīzi un smagajiem ekonomiskajiem apstākļiem, saglabājies. Pērnā gada rudenī Arnis bija redakcijā abonēt laikrakstu un dalījās savās pārdomās. Arī šoreiz viņam bija ko pastāstīt par savām ikdienas gaitām, darbu un notikumiem.
«Lielu pārmaiņu manā dzīvē nav bijis, turpinu strādāt «Latvenergo».

Esmu a/s «Sadales tīkli» remontceltniecības dienesta Austrumu reģiona vadītājs,» stāstīja lasītājs. Gads tuvojas nogalei un, kā atzīst Arnis, gājis visādi. Gan lieli vēji pūtuši, gan elektrības stabus laužuši, gan kokus uz līnijām gāzuši, tāpēc uzdevumu un pienākumu viņa vadītajam dienestam bijis pietiekami. «Ja politika netraucēs, turpināsim strādāt arī uz priekšu, jo arī bez vētras seku likvidēšanas darba mūsu nozarē pietiekami,» viņš teic. Bēdīgi, protams, ka valstī ekonomiskā situācija tāda šaubīga, tāpēc šogad modernākais vārds bijis «optimizācija», kas skāris arī remontceltniecības dienestu.

«Ar «Novadnieku» mūsu ģimenei senas saites, vēl no «Leņina Karoga» laikiem. Cik sevi atceros, rajona laikraksts mūsu mājās bijis vienmēr. Toreiz galvenie lasītāji bija vecāki, bet pieradināja arī mani pie tā, ka jaunākās ziņas par apkārtējiem notikumiem lasāmas vietējā laikrakstā,» stāsta Arnis. Arī toreiz, kad vēl studējās lauksaimniecības mehanizāciju Jelgavā, interesējies par dzīvi rajonā. Dzīve iegrozījies tā, ka nācies mainīt profesiju, kļūt par enerģētiski kopsaimniecībā. Vēlāk sācis strādāt toreizējā Preiļu elektrotīklu rajonā, pabeidzis

enerģētikas studijas Latvijas Lauksaimniecības universitātē.

«Vārpsalās», kur Arnis vecāku mājās uztur nelielu piemājas saimniecību, «Novadniekam» ir četri lasītāji. Pirmā, kas izšķirsta laikrakstu, ir Arņa mamma. Citreiz pirmais pie teikšanas tiekot arī Arnis, bet māmuļa noteikti izlasot no pirmās līdz pēdējai lapai. «Saka, internets esot moderns medijs. Piekritu, ka moderns, bet pie papīra formāta ir pierasts, pie tam internetā tik daudz gramatikas kļūdu... Gribas paņemt avīzi rokās, apsēsties un mierīgi lasīt — apdomājot, analizējot un izvērtējot informāciju. Abonējam arī citus laikrakstus, piemēram, «Neatkarīgo», «Latvijas Avīzi,» teic Arnis Zalāns. Atvadoties sakām: «Uz redzēšanos līdz nākamajam gadam!».

Mūsu ilggadēji lasītāji dzīvo arī Preiļu novada Saunas pagasta Smelteros. Jānis Skutelis no «Briežu» mājām ieradās redakcijā paciltā noskaņojumā. Mazdēlam Daniēlam tieši todien dzimšanas diena, abi ar sievu Janīnu atbraukuši uz Preiļiem, lai sagādātu cienastu svētkos. Nopirkta torte, pirāgs, konfektes, limonāde, lai puika uzcienu skolabiedrus un klases audzinātāju.

Gardumi vēl esot jāaizved uz skolu, tāpēc daudz laika runāties ar žurnālistiem Skuteļa kungam nebija.

«Mums «Novadnieks» patīk. Lasām par savu novadu, par pazīstamiem cilvēkiem citur rajonā,» saka Jāņa kungs un piebilst, vēl nevarot pierast pie domas, ka Preiļu rajons patiesībā vairs nepastāv. Tomēr reforma un novadu izveidošana viņa ģimenes dzīvē nekādas īpašas pārmaiņas nav ieviesusi. Pagasta pārvaldes ēkā tāpat esot sastopami darbinieki, pie kuriem nepieciešamības

gadījumā var saņemt padomu, lūgt palīdzību. Abi ar dzīvesbiedri esot pensionāri, tāpēc darīšanu pašvaldībā maz.

Jānis Skutelis savu darba mūžu aizvadījis kolhozā, ilgus gadus strādājis par traktoristu. Nenoliedzami, darbs bijis smags, tagad tā dēļ veselība piekļūbojot. Taču nekad nav nācis prātā, ka būtu jābrauc dzīvot uz pilsētu. Kad apciemojot māsas Rīgā, jau pēc pāris dienām lielās sētā jūtoties tik noguris un samocīts, ka ar steigu pošoties mājās. Kā gan to troksni un nemieru var izturēt? Laukos, lai gan grūti, tomēr patīkams miers un klusums. Ar prātu gribētos vairāk darīt, laukus apstrādāt, bet spēki iet mazumā, tāpēc lielāko daļu zemes izmōnājis tiem zemniekiem, kas pa istam nodarbojas ar lauksaimniecisko ražošanu. Kamēr sieva ar mieru ņemties ar lopiem, turēšot pāris gotiņas, jo piens pašiem vajadzīgs, bet pārpalikumu nododot pārstrādei.

Lasītājs atzīst, esot mazliet skumji, ka dēļ ar vedeklu pirms pāris mēnešiem aizbraukuši uz Angliju. Abi atraduši darbu, ir ļoti apmierināti. «Kamēr jauni, lai tik strādā, lai tik pelna,» saka Jānis, «bet mēs viņus gaidīsim ciemos.»

Rokdarbi nekad nebūs sērdienītes lomā

Iepazīšanās ar SANDRU VIGULI, Līvānu mākslas skolas skolotāju, neklātienē bija notikusi jau sen. Dažādās izstādēs vai akcijās, kad godā tiek celti amatnieki, rokdarbnieki un viņu prasme, bieži redzēti skaistie Sandras darinātie rokdarbi. Tāpat Līvānu mākslas skolas audzēkņu diplomdarbu izstādēs līdzās jauno mākslinieku uzvārdiem nereti lasāms Sandras Vigules uzvārds, jo darbi tapuši viņas vadībā. Tā nu iegājies, ka priekšstats par adītājiem vai audējām lielākoties ir kā par gados vecākām cienījamām kundzītēm, taču Sandra ir jaunās pauaudzes rokdarbiece.

Decembris ir tumsas, vēju un puteņu laiks, kad vairāk gribas pievērsties mājas siltumam un omulībai, tāpēc šajā Ziemassvētku gaidīšanas laikā rokdarbu temats intervijai šķita īsti piemērots.

— Kā tad ir ar to piedalīšanos izstādēs, kad savu ideju, iedzīvinot rokdarbā, izliekat visu apskatei un svešiem vērtējumiem? Darināt priekš sevis ir viena lieta, bet cita — būt pārliecinātam, ka padarītais patiks arī skatītājiem, ka tas viņus pozitīvi uzlādēs.

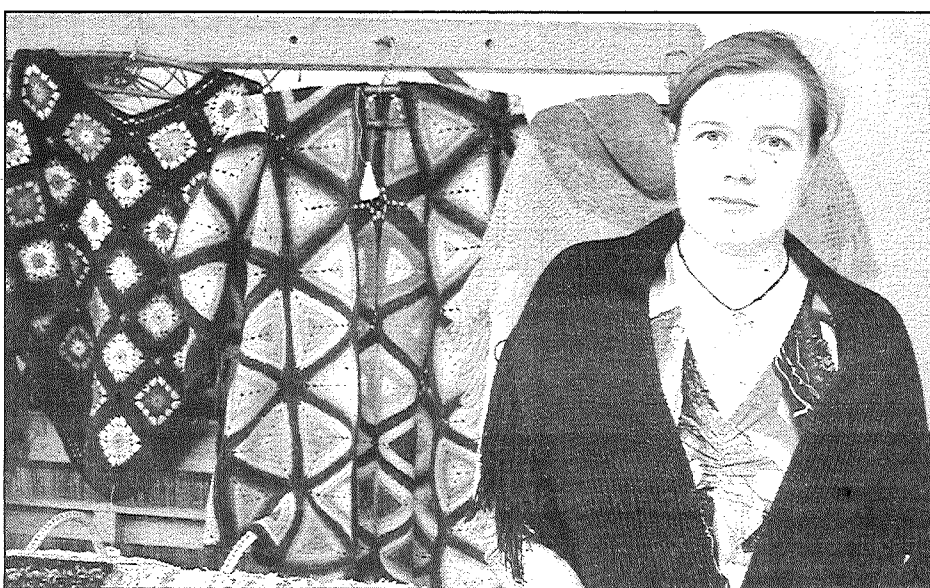
— Līvānos notikušajās izstādēs piedalos ļoti sen, kopš deviņdesmitajiem gadiem. Sākumā tas bija vairāk saistīts ar mākslas skolu, tad sākās sadarbība ar Līvānu sadraudzības pilsētas Ukmerģes māksliniekiem. Bija tāds samērā ilgs periods, kad mākslinieki piedalījās «linu» plenērā Lietuvā. Tad arī izveidojās tradīcija no tapušajiem jaunrades darbiem organizēt izstādes, un pamazām izstāžu rīkošana izvērtās visas pilsētas mērogā. Tika rīkotas kopīgas Līvānu mākslinieku izstādes. Protams, nevarēju palikt malā. Sākumā izstādes vairāk notika Līvānu mākslas skolā, aicinot piedalīties bijušos un esošos audzēkņus, pedagogus. Kad pilsētā nodibināja Latgales mākslas un amatniecības centru, šī darbošanās kļuva daudz intensīvāka.

Izstādēs pārsvarā piedalos kā māksliniece, gatavojot autordarbus, ļaujot brīvu vaļu savai fantāzijai. Nav tā, ka sēžu un margoju zeķes, cimds vai cepures, un ņesu uz izstādi. Jau ļoti sen esmu sākusi piedalīties arī ikgadējā lielajā gadatirgū Brīvdabas muzejā, kur notiek izstāde — pārdošana. Lai milzīgajā piedāvājumu jūrā ar saviem darbiem spētu konkurēt, tiem jābūt neatkārtojamiem. Piedalos arī dziesmu svētkiem veltītajās izstādēs.

Esmu Latvijas amatniecības kameras biedre. Pirmssākumos tas likās kaut kas cerīgs un daudzsolis, bet īstenībā pagaidām neesmu jutusi nekādu nozīmi tam, ka šajā kamerā esmu iekļauta. Kamera vairāk informē par starptautiska mēroga notikumiem amatniecības jomā, kādu Eiropā ir ļoti daudz, bet, lai vienkārša rokdarbiece tajos piedalītos, vajadzīga ļoti liela dalības maksa. Visu laiku sadarbojos ar Līvānu Tautas lietīšķās mākslas studiju «Dubna», kopīgi piedalos izstādēs.

— Kādā rokdarbu jomā jūs darbojaties?

— Ļoti plašā. Gan adu, gan tamborēju, gan varu izšūt, šūt, pārzinu visādas rokdarbu tehnikas — baltos darbus, pišanu, siešanu, višanu, mežglošanu, aušanu, filcēšanu un citas. Gribētos vēl iemācīties knipeļšanu, un, droši vien, ar laiku apgūšu. Dzīves laikā ir darīts vis kaut kas. Brālis studēja augstskolā un viņam padziļināti bija jāapgūst dažādu materiālu — ādas, kļugu un citu — apstrāde. Brīvajā laikā gāju palīgā griezt kļugas, tās sutinājām, tāpēc bija periods, kad nodarbojos ar pinumu gatavošanu. Arī tas bija vērtīgs laiks, jo pārliecinājos, ka, izlietojot tikai dabas materiālus, kas neko nemaksāja, un ieguldot savu darbu, varēja tikt pie ienākumiem. Jāteic gan, ka priekš sievietes šis darbs par smagu. Tas jādara virietim. Pirmajā nedēļā plaukstas dega kā uguni.

● Rokdarbniekam visvairāk nepieciešama precizitāte, pacietība, krāsu izjūta un arī talants, saka Līvānu rokdarbiece, mākslas skolas pedagoge Sandra Vigule. Fonā — neliela daļiņa no viņas daudzo darinājumu klāsta. Tie gan nemēdz palikt pašai, bet «aiziet» pasaulē. Foto: A. Šņepsts

— Padomju laikos veikalā nopērkamais apģērbs bija vienveidīgs un pelēcīgs, tad lieti noderēja prasme pašūt vai noadīt kaut ko izteiksmīgu. Tagad veikalos un tirgū acis žilbst no fasoniem un krāsām, apģērbi no Eiropas valstīm, no Ķīnas. Vizuļi un kružuļi, spidumi, volāni un cakas. Vai ir bijis kāds periods, kad rokdarbi nobīdīti maliņā kā sērdienīte?

— Kad deviņdesmito gadu sākumā viss pirms tam pastāvošais pajuka un sabruka, es tikko biju beigusi Rēzeknes lietīšķās mākslas skolu. Klājās visai smagi. Skolotājas alga bija 44 lati uz rokām. Tomēr biju tajos gados, kad negulētas naktis neko nenozīmēja, un man nebija problēmu pa nakti kaut ko uzmusturot. Pieprasījums pēc rokdarbiem bija toreiz, un ir arī tagad. Tāpēc man nekad nenācās piedzīvot situāciju, kad nedēļa līdz algai, bet maciņā — viens lats, jo ar savu rokdarbu prasmi varēju nopelnīt vismaz otru algu, īpaši ziemā.

Rokdarbi visos laikos bijuši cieņā. Tikai tagad roku darbs ir dārgs. Ārzemnieki, kas milzīgā plūsmā ierodas uz tautas lietīšķās mākslas gadatirgim Brīvdabas muzejā, gan ņem, neskatoties uz cenu, un vairumā. Tas rāda, cik ļoti liela vērtība ir individuālam roku veikumam, darinājumam vienā eksemplārā, unikālam. Droši vien, to labi saprot arī vietējie iedzīvotāji, bet pirktpēja ir vien tāda, lai dotos pēc lēta apģērba uz tirgu, vai *second hand* veikalu. Vainojams arī slinkums. Domāju, ka patīkamāk būtu uzadīt jaunu jaku, kaut vienu, nekā nopirkt trīs citu cilvēku nēsātas lieto apģērbus veikalā.

Bija periods, kad aizgūtnēm iepazīnām jaunus, pirms tam nepazītus materiālus, jūsmojām par rūpnieciski ražotām zeķēm, segām, cimdiem, bet tagad izrādās, ka tie gatavoti no neveselīga materiāla, un ka nekas labāks kājās velkamais, piemēram, mazam bērniņam, par dabīgas vilnas zeķēm nav.

— Nerunājot par individuālo roku darbu, arī materiālu iegāde ir dārgs prieks.

— Nu, ir jau gan tā. Kā tieku veikalā, tā

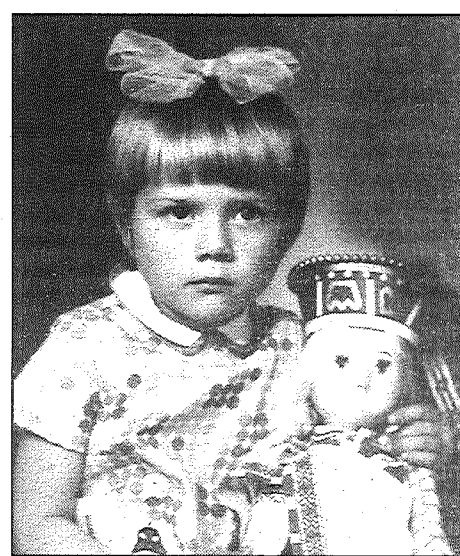

Katram jānodarbojas ar lietām, kas viņam labāk padošas, uzskata Sandra Vigule — viena no apdāvinātākajām un daudzpusīgākajām jaunās pauaudzes rokdarbniecēm Līvānu novadā. No lietuviešu kolēģiem apgūta prasme, kā mākslinieciski izmantot linu šķiedru. Pēc krāsošanas un īpašas apstrādes tiek gatavoti šādi teiksmaini linu ziedi, kādus tuvākajā apkārtnē prot gatavot tikai Līvānos. Foto no Sandras Vigules albuma.

visa naudiņa aiziet dažādu materiālu pirkšanā. Liekas, dzīvojam tādā preču pārbagātībā, ka netrūkst nekā, bet reizēm darbam iecerētais materiāls pa veikaliem jāmeklē mēnešiem ilgi. Piemēram, pašlaik piedalos kādā Rīgas popularizēšanas akcijā, Latvijas adītājam jānoada milzums daudz cimdu noteiktā rakstā un noteiktās krāsās, bet atbilstošu dziju nevar atrast.

— Kas jums iemācīja rokdarbu prasmi?

— Tādā gaisotnē izaugu. Manās vecāku mājās Aulejas pagastā (bijušajā Krāslavas rajonā) vienmēr kaut kas tika šūdināts vai austs. Mamma teicami un daudz šuva, bija izslavēta šuvēja apkārtnē, tāpēc katru dienu sēdās pie šujmašīnas. Vecmamma auda. Man bija kādi četri gadi, kad pirmo reizi izmēģināju aušanu, kamēr rīta agrumā vecmamma bija devusies darbos uz kūti. Vecmamma ļoti daudz vērpja dziju. Mājās vienmēr tika turētas aitas, truši, no to dzijas adīja dažādus apģērbus. Mamma bieži uzšuva jaunas kleitas arī manām lēlēm, bet es vēl negāju skolā, kad sāku to darīt arī pati. No mammas un vecmammām arī iemācījos šūt, adīt, aust. Pēc pamatskolas absolvēšanas iestājos Dagdas

● Sandra bērībā ar «tautu meitu» Baibu.

vidusskolā. Reiz devos uz Rīgu ar domu, ka vajadzētu iestāties Rīgas lietīšķās mākslas vidusskolā. Redzētais mani tik ļoti pārsteidza, pat satrieca, jo nebiju varējusi iedomāties, kāda rokdarbiem varētu būt izsmalcinātība un mākslinieciskums. Skolas vide un viss pārējais likās kā neredzēta pasaule. Zuda mana uzdrīkstēšanās, tāpēc iestājos «lietīšķajos» Rēzeknē, rokdarbu nodaļā. Šajā nodaļā bijām pirmais izlaidums.

Tā sanāca, ka darbu atradu Līvānu mākslas skolā. Tagad tajā aizvadīti jau 17 gadi. Mācu zīmēšanu, kompozīciju, darbu ar materiāliem un citas lietas. Protams, nācās apgūt pedagogiju, tāpēc kopā ar citu mākslas skolu skolotājiem, kas arī pārsvarā bija beiguši «lietīšķos», studējām un beidzām speciālu pedagogijas kursu Mūzikas akadēmijā.

— Bijāt lieciniece tam, kā paplašinājās un attīstījās Līvānu mākslas skola.

— Protams. Īpaši izaugsme vērojama profesionālā ziņā. Skola dod nopietnas un pamatīgas zināšanas, labi sagatavo, lai absolventi varētu iestāties augstākajās mācību iestādēs. Man patīk šis darbs, vērot, kā bērna talanti attīstās, un gribas palīdzēt viņam šajā procesā. Protams, tas nebūt nav viegli, jo bērni mākslas skolā ierodas pēc mācībām vispārīgglītojošajā skolā un bieži vien ir jau noguruši no daudzajām nodarbībām. Arī vecākiem pašreiz ir visai problemātiski apmaksāt bērnu papildizglītību, tomēr sabiedrībai pēc bērnu izglītošanas mākslas jomā ir noturīgs pieprasījums. Mākslas skola ir arī paplašinājusies, tai ir jaunas telpas renovētā ēkā.

— Kā atrodāt laiku un enerģiju rokdarbiem?

— No darba parasti pārnāku ap pulksten deviņiem vakarā. Nogurums tāds, ka lāgā pat negribas est. Bet rokas jau pašas ķerušās pie kāda rokdarba, un process turpinās. Man ir teikuši, ka rokdarbi ir mans «rožukronis», ka esmu rokdarbkarīga. Tā vai ne tā, es nezīnu, bet meditācijai noder noteikti. Tad rodas otrā elpa, un līdz kādiem pulksten diviem nakti varu darboties. Darba grafiks mākslas skolā ir tāds, ka no rīta stundu nav. Vasarās gan laiku lielākoties atvēlu lauku darbiem mammas mājās. Bet kuriem un citām amatierkopām laika gan neatliek, jo vakari aizņemti skolā. Vēl man patīk nodarboties ar kulināriju, un vismaz savā dzimšanas dienā, kas man sakrīt ar Valentīndienu, draugus iepriecinu ar pašceptu torti. Reizēm nākas pamācīt arī topošos konditorus, kā izdekorēt tortes.

— Adijāt arī NATO samitam? Un vai nācies arī kādam ligavas pūram adīt, ko kāzās mēdz dāvināt jaunajiem radiem?

— Jā, adīju samita dalībniekiem, tāpat esmu izpildījusi daudzus individuālus pasūtījumus ārzemju latviešiem. Iznācis arī izdevums par samita cimdu adītājiem.

L.Rancāne

Laista apgrozībā 1 lata monēta ar Ziemassvētku eglītes attēlu

Latvijas Banka 26. novembrī laidusi apgrozībā jaunu 1 lata apgrozības monētu ar Ziemassvētku eglītes attēlu reversā. Aversā zem Latvijas ģerboņa redzams jaunās monētas kalšanas gads — 2009. Citu atšķirību — monētas jostas, izmēra, izmantotā metāla un svāra ziņā — starp jauno monētu un citām 1 lata apgrozības monētām nav. Tā ir likumīgs maksāšanas līdzeklis Latvijas Republikā. Monēta ir nonākusi aprītē tāpat kā cita apgrozības nauda — ar banku starpniecību sasniedzot tirdzniecības un citus uzņēmumus un iedzīvotājus.

Monētas grafisko dizainu veidojis Arvīds Priedīte, un ģipša modeli — Ligita Franckeviča. Jaunās 1 lata monētas kaltas Vācijas kaltnē *Staatliche Münze Berlin*.

Apgrozībā ir monētas arī ar stārķa, skudras, baravikas, Sprīdiša, Pētergaila, kliņģera, Jāņu vainaga, priedes čiekura, pūcēssaktas, sniegavīra, ūdensrozēs, skursteņslauķa un Nameja gredzena attēlu. Šādas monētas paredzēts izlaist arī turpmāk, līdz Latvija kļūs par pilntiesīgu Ekonomikas un monetārās savienības dalībvalsti un ieviesīs eiro.

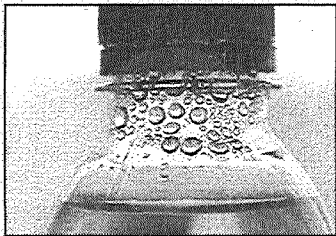
Monētas tirāža ir viens miljons, un tā tāpat kā citām īpašajām apgrozības monētām netiks papildināta.

No 1. janvāra nedrīkstēs tirgot etiķa esenci

No 2010. gada 1. janvāra veikalos plauktos vairs nedrīkstēs atrasties etiķa esence. To nosaka grozījumi šo jomu regulējošajos Ministru kabineta noteikumos.

MK noteikumi nr. 334 «Noteikumi par pārtikas piesārņojumu un prasībām kodīgās ķīmiskās vielas saturošas pārtikas iepakojumam un marķējumam» nosaka, ka, sākot ar nākamā gada 1. janvāri, mazumtirdzniecībā nedrīkst izplatīt etiķskābes šķīdumu, kurā etiķskābes saturs ir lielāks par 10 masas procentiem.

Lai pārliecinātos, ka tirdzniecības uzņēmumi ievēro šo prasību, PVD veiks pastiprinātas pārbaudes un gadījumos, kad etiķa esence tomēr veikalos plauktos atradīsies, uzdos izņemt to no tirdzniecības.

DER ZINĀT

Sociālā drošības tīkla atvieglojumi veselības aprūpes saņemšanai trūcīgajiem pacientiem

✓ Trūcīgie pacienti tiek atbrīvoti no visām pacientu iemaksām un pacientu līdzmaksājuma par operāciju, kas līdz šim bija 15 latu apmērā.

✓ Trūcīgie pacienti atbrīvoti no maksas par uzturēšanos slimnīcā «viesnīcās», ja pa dienu ārstējas dienas stacionārā.

✓ Valsts apmaksā trūcīgām personām izdevumus par kompensējamajiem medikamentiem pilnā apmērā, ja izdevumi par valsts nekompensēto daļu kalendārā gada laikā sasniedz 50 latus, bet 2009. gadā — 12,5 latus.

Kopš oktobra trūcīgie pacienti var saņemt bezmaksas kompensējamās zāles arī to slimību ārstēšanai, kurām ir noteikta 75% vai 50% kompensācija no valsts, bet atlikusi starpība 25% un 50% bija jāpiemaksā pašiem.

Kas jādara, lai saņemtu šādu atlaidi?

1. SOLIS.

Jākrāj čeki. Iegādājoties kompensējamos medikamentus, ir jāsaņem maksājuma dokumenti (kases čeks vai kvīts EKA čekam), kurā papildus norādīts pacienta personas kods un zāļu nosaukums, ko izsniegs aptiekā.

2. SOLIS.

Jāseko līdzī čeku summai, kas samaksāta kā līdzmaksājums par zālēm. Čeku summai par kompensējamajiem medikamentu valsts nekompensēto daļu

gada laikā jāsasniedz 50 latus vai no šī gada oktobra līdz 31. decembrim — 12,5 latus.

3. SOLIS.

Jāsagatavo visi nepieciešamie dokumenti:

✓ izziņas par atbilstību trūcīgās ģimenes (personas) statusam kopija;

✓ kases čeki, kvītis EKA čekam (oriģināli), kas apliecina maksājumu par kompensējamām zālēm;

✓ iesniedzot dokumentus, uz vietas būs jāuzraksta arī iesniegums, ko palīdzēs izdarīt speciālisti.

4. SOLIS.

Jādodas pēc izziņas uz Veselības norēķinu centra teritoriālajam nodaļam (bijušajam VOAVA nodaļam). Pēc visu nepieciešamo dokumentu un iesnieguma iesniegšanas (var nosūtīt arī pa pastu) Veselības norēķinu

centra teritoriālajā nodaļā pacientam piecu darba dienu laikā tiks izsniegta speciāla izziņa (pēc pieprasījuma var tikt nosūtīta arī pa pastu). Ja izdevumi par kompensējamajiem medikamentu valsts nekompensēto daļu pārsniedz noteikto limitu, tad pārmaksāto naudas summu atmaksās pacientam, pārskaitot naudu uz pacienta bankas kontu.

5. SOLIS.

Ar izziņu jādodas uz aptieku un jāsaņem zāles bez maksas. Kad pacientam atkal nepieciešamas kompensējamās zāles, aptiekā kopā ar īpašo recepti jāuzrāda arī Veselības norēķinu centra izdotā izziņa un var saņemt zāles bez maksas.

SVARĪGI IEVĒROT

Atlaide un šie noteikumi attiecas tikai uz lētākajām zālēm līdzvērtīgu zāļu grupā! Ja pacients izvēlas cita ražotāja zāles, kuras ir ar tādu pašu zāļu aktīvo vielu, tad starpība jāpiemaksā pacientam pašam.

Sīkāku informāciju iespējams saņemt, zvanot uz Veselības norēķinu centra bezmaksas informatīvo tālruni 80001234 katru darba dienu no pulksten 8.30 līdz 17.00.

Ātrajai palīdzībai Preiļos — jaunas telpas

Sākums 1. lappusē.

Vai ātrie Preiļos likvidēti? Pie slimnīcas vairs nav nevienas automašīnas...

Neparasto ainu pie Preiļu slimnīcas būs pamanījuši daudzi. Neatliekamās medicīniskās palīdzības mediķi un specializētās automašīnas te vairs negaida izsaukumus. Bažām nav pamata, jo, kā «Novadniekā» informējam iepriekš, Preiļu ātrie kopš šī mēneša sākuma iekļāvušies Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta sastāvā un ir daļa no Latgales reģiona brigādēm, kuras izvietotas dažādās vietās, tajā skaitā arī Preiļos, Līvānos un citur.

Par izmaiņām un to, kā neatliekamā palīdzība tiek sniegta bijušā Preiļu rajona iedzīvotājiem, stāsta ārsta vecākā palīdzēja Silvija Ivanāne.

Līdz ar Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta izveidi kopš 1. decembra arī Preiļu ātrie ir iekļāvušies vienotajā tīklā. Esam pārceļusies arī uz jaunām telpām ēkā, kur atrodas Ceļu satiksmes drošības direkcija, Brīvības ielā 76. Priekš pilnietas un apkārtējo novadu iedzīvotājiem šis pārmaiņas neko nenozīmē, jo brigādes un personāls palicis iepriekšējais, — stāsta S. Ivanāne. — Kopumā Preiļos esam trīs brigādes, Līvānos — divas. Vienīgā atšķirība ir tā, ka vienai Preiļu brigādei darba telpas tagad atrodas Aglonā, ēkā bazilikas teritorijā. Ideja par to, ka neatliekamās medicīniskās palīdzības punkts nepieciešams Aglonā, tika lolota jau sen, beidzot tā īstenojusies. Cerams, ka ieguvēji no tā būs Aglonas novada iedzīvotāji, kuriem līdz šim izsaukuma gadījumā ātro brigādes bija jāgaida ierodamies no Preiļiem.

Ārsta vecākā palīdzēja atgādina, ka kopš decembra sākuma neatliekamā palīdzību var izsaukt, zvanot no fiksētā tālruņa pa

● Briži, kad ātro personāls var būt kopā savā jaunās dislokācijas vietā, ir visai reti. Šoreiz izsaukumu nebija un varēja pozēt kopīgai fotogrāfijai — pirmajā rindā no kreisās: ārsta palīdzēja Janina Kalviša, neatliekamās medicīniskās palīdzības māsa Anna Kvedere un Sandra Zieda-Ziediņa; otrajā rindā no kreisās: operatīvi medicīniskā transporta vadītāji Valerijans Leonovičs, Ilmārs Pastars, Juris Stepanovs un ārsta vecākā palīdzēja Silvija Ivanāne. Foto: A. Šnepsts

numuru 03, bet no mobilajiem tālruņiem pa 112. S. Ivanāne uzsver, ka neatliekamās palīdzības brigāžu darbinieki tagad jūt zināmu atbalstu savā darbā, jo jebkurā brīdī var lūgt kolēģu palīdzību, piemēram, izsaukt reanimācijas brigādi, tuvākā no kurām atrodas Daugavpilī. Tāpat sarežģītākos gadījumos iespējams tā sauktais pacienta pārņemšanas princips, kad ātro automašīna atrodas ceļā uz slimnīcu. Saskaņojot ar vienoto dispečerdienu, pacientu, ja viņam steidzami nepieciešama augsti kvalificēta palīdzība, iespējams pa taisno nogādāt uz klīnikām Rīgā. Arī šajā gadījumā pretī dodas reanimācijas vai kardioloģijas

brigāde, kas slimnieku nogādā attiecīgajā klīnikā galvaspilsētā.

Vairs nepastāv arī agrākās teritoriju robežas, kad brigādes apkalpoja noteiktu daļu rajona pašvaldību. Strādājot vienotā sistēmā, brigāde, kas dislocēta Preiļos, var, piemēram, saņemt izsaukumu pie pacienta kādā Daugavpils novada apdzīvotā vietā, kas atrodas pa ceļam uz Preiļiem. Tā tiek īstenota dienesta galvenā ideja — pacientu apkalpo tā brigāde, kas atrodas vistuvāk.

Mediķe stāsta, ka jaunu teritoriju apgušana pagaidām lielas problēmas nav radījusi. Autovadītāji nodrošināti ar pietiekami

precizām kartēm, automašīnās ir ne tikai rācījas, bet arī mobilie sakari. Sazinoties ar dispečeru, samērā vienkārši noskaidrot ceļu līdz pacienta mājām. Dienesta izveidošanas projektā paredzēts, ka visas brigādes tiks nodrošinātas ar modernām globālās pozicionēšanas ierīcēm. Pagaidām gan tādas vēl nav uzstādītas, taču mediķi cer, ka jaunā sistēma ļaus ļoti precīzi noskaidrot pacienta atrašanās vietu kaut vai meža vidū.

Neatliekamās medicīniskās palīdzības brigāžu darbinieki pamazām iekārtojas jaunajās telpās tajos brīžos, kad jauni izsaukumi pie pacientiem nav saņemti. Viņu rīcībā ir darba telpa, kurā pienāk izsaukumi un atrodas nepieciešamākie medikamenti, kā arī divas atpūtas telpas ar nelielu virtuvi personālam. Autotransports novietots ēkas pagalma pusē, jebkurā brīdī Katastrofu medicīnas centra *mercedesi* gatavi doties ceļā pie pacientiem. Autovadītājiem nav jārupējas ne par transporta apkopi, ne par remontiem, tas centralizēti tiek veikts reģiona centrā Daugavpilī.

Līdz šī gada beigām neatliekamās medicīniskās palīdzības brigāžu darbinieki gaida uzlabojumus. Tiekot solīts vairākus aparātus nomainīt ar jaunākiem modeļiem. Nākamgad atkarībā no finansālajām iespējām tiek solīts papildināt aparāturu ar vairākiem jauninājumiem, kas pacientiem nodrošinās profesionālāku palīdzību veselībai kritiskos brīžos. Silvija Ivanāne atzina, ka pašlaik liela uzmanība tiek pievērsta arī personāla apmācībai — gan praktiskām nodarbībām, gan regulārām teorētiskām mācībām, jo vienotajā Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestā personālam ir ļoti augstas prasības.

L. Kirillova

Radošās darbnīcas Jaunsilavas pamatskolā

Decembrī ar Līvānu novada pašvaldības atbalstu Jaunsilavu pamatskolā atvērta sešas radošās darbnīcas. Tās darbojas Latvijā — Sorosa fonda programmas «Pārmaiņu iespēja skolām» ietvaros, jo Jaunsilavu pamatskola bija viena no tām Latgales skolām, kuras sagatavotais projekts tika atbalstīts. «Novadnieks» jau informēja, ka atbalstu šajā programmā guva arī Riebiņu novada Riebiņu vidusskola, Preiļu novada Salas un Vārkavas novada Vārkavas pamatskola. Jaunsilavas pamatskolas iniciatīvām no Sorosa fonda — Latvija piešķirts finansējums 25 000 eiro apmērā.

Radošajās darbnīcās jau sākās nodarbības. Kā informēja projekta direktore Anastasija Kaktiniece, vācu un angļu valodas klubīnā nodarbības notiek skolas

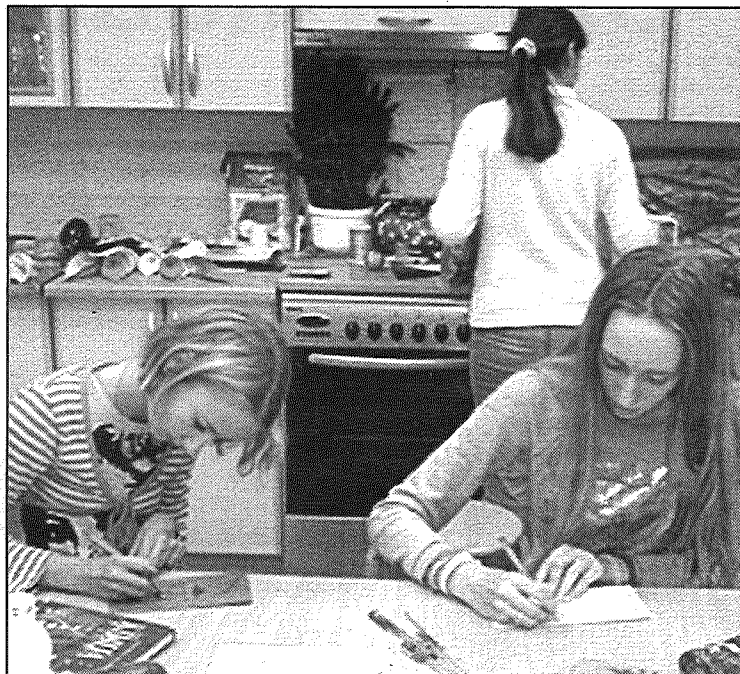
direktore Janīnas Usāres un skolotājas Sarmītes Ancānes vadībā, kokgriezējus māca Jānis Zvirbulis, ritma studiju vada Skaidrīte Bulmeistere un Ineta Smiļškalne. Maijas Ancānes pārziņā ir interneta klases darbs, bet dāvanu darbnīcu vada Līga Slika.

Darbnīcu vadītāji izstrādājuši programmas, lai ikviens ieinteresētais projekta darbošanās gada laikā varētu apgūt un attīstīt amatnieku prasmes, apgūt svevalodu pamatus, nostiprināt veselību un gūt dzīvesprieku, radoši darbojoties.

Anastasija Kaktiniece pastāstīja, ka pašlaik tiek veikta cenu aptauja, lai par projekta līdzekļiem varētu iegādāties modernas datorizētas šujmašīnas dāvanu darbnīcai, kā arī dažādas kokapstrādes iekārtas, skaņu sistēmu un mikrofonus, printerus.

Rīgā notikušajā konferencē, uz ko tika aicināti projektā atbalstīto skolu pārstāvji, bija iespējams iepazīties ar dažādu valstu izglītības un sabiedrisko darbinieku viedokļiem par mazo lauku skolu plusiem un minusiem, stāstīja Anastasija Kaktiniece. Piemēram, pētījumi Skotijā liecina, ka mazās lauku skolas ilglaicīgi valstij tomēr izmaksā mazāk nekā lielās pilsētu skolas. Pētījumi attiecas gan uz zināšanu, gan uz sociālo, ētisko un cilvēcisko faktoru sfēru kopumā. Tādēļ esam priecīgi, ka Sorosa fonda — Latvija krīzes apstākļos realizē programmu, kas dod otrās elpas iespēju bērnu skaita ziņā nelielām lauku skolām, tā palīdzot saglabāt lauku infrastruktūru, atzina Anastasija Kaktiniece.

● Dāvanu darbnīcā top pirmie darbi.

PREIĻU NOVADA BĒRNU UN JAUNIEŠU CENTRĀ

Pulciņu skolotāji tikās seminārā

Preiļu novada bērnu un jauniešu centrā notika seminārs vizuālās un lietišķās mākslas pulciņu skolotājiem. Tajā piedalījās pedagogi no piecu novadu skolām, — no Preiļu 2. vidusskolas, Preiļu novada bērnu un jauniešu centra, Rudzātu vidusskolas, Riebiņu vidusskolas, Vārkavas pamatskolas un Aglonas internātvidusskolas. Kā informēja centra izglītības metodiķe Anita Kolosova, seminārā tika apspriesti jaunie projekti interešu izglītības vizuālās un lietišķās mākslas jomā. Skolotājiem tika sniegta informācija par 38. starptautisko bērnu mākslas izstādi «Lidice 2010». Tās organizatori šoreiz piedāvā tēmu «Dabas daudzveidība» — par kukaiņiem un taureņiem, upju un ezeru iemītniekiem, kokiem, mežiem un savvaļas augiem. Izstādē «Lidice 2010» var piedalīties bērni no četrpadsmit līdz sešpadsmit gadu vecumam ar zīmējumiem, gleznojumiem, veidojumiem no māla, koka, papīra, auduma, kā arī ar fotogrāfijām.

Pulciņu pedagogi pārrunāja arī gatavošanos X Latvijas skolu jaunatnes dziesmu un deju svētkiem, kā laikā notiks radošo darbnīcu «Iegriez vilciņu!» ideju konkursus,

● Vizuālās un lietišķās mākslas pulciņu skolotāji seminārā Preiļu novada bērnu un jauniešu centrā.

bērnu un jauniešu vizuālās un lietišķās mākslas konkursi «Tērpies «zajāk!»» un «Ritmu spēles». Konkurssam «Ritmu spēles» tika piedāvātas idejas tematikai par svītru kodu, kas ir arī 2010. gada dziesmu svētku koncepcijas pamatā. Visi šie konkursi bērniem un jauniešiem, kas nedzied koros, mazajos mūzikas kolektīvos un nedejo mūsdienīgu un tautas deju kolektīvos, paver iespējas ar saviem vizuālās un lietišķās mākslas darbiem un radošo darbnīcu piedāvājumiem piedalīties X Latvijas skolu jaunatnes dziesmu un deju svētkos. Konkurss nolikumi tika piedāvāti visu izglītības iestāžu pārstāvjiem.

Skolotāji vienotās par nākamo

tikšanās reizi, kas notiks 18. janvārī, kad visi pulcēsies uz pieredzes apmaiņas semināru, līdzīgi ņemot jaunas idejas.

Vāc čiekurus svētku noformējumiem

Visu decembrī Preiļu novada bērnu un jauniešu centra pulciņu audzēkņi un pedagogi vāc čiekurus, lai kopīgiem spēkiem veidotu noformējumus Ziemassvētkiem. Pirmais darbs ir izdarīts — no čiekuriem un priežu zariem izgatavots Adventes vainags, aizdegta jau otra svēcīte.

Decembra pirmajā nedēļā tika

● Preiļu novada bērnu un jauniešu centra audzēkņi svētku rotas gatavos no dabas materiāliem. Šim nolūkam savākti čiekuri.

rīkoti braucieni uz mežu pēc priežu un egļu čiekuriem. Bērni tajos iesaistījās ar prieku un entuziasmu. Arī šonedēļ tiks gatavoti rotājumi no čiekuriem.

Notiks Rūķu dienas

15., 16. un 17. decembrī bērnu un jauniešu centrā notiks Rūķu dienas, kad namiņa audzēkņi pārtaps par rūķiem un veiks dažādus pirmssvētku sagatavošanas darbus. Pirmā būs Rosīgā diena.

Tajā rūķi gatavos pārsteigumus, rotājumus, dāvanas un apsveikumus Ziemassvētkos sev un saviem draugiem. Nākamā būs Laimīgā diena, kad tiks lietotas laimītes, gatavotas piparkūkas, vārīta un dzerta laimes tēja. Trešā būs Rūķu disenītes diena, kad tiks rādīti dažādi priekšnesumi, notiks atrakcijas un rotaļas, ciemos ieradīsies Salavcītis, un, protams, neiztiks arī bez saldumiem.

Izmaksā kompensācijas par skolēnu pārvadāšanu

Valsts reģionālās attīstības aģentūra (VRAA) veica kompensāciju izmaksu 38 novadu pašvaldībām par to izdevumiem oktobrī, sedzot reorganizēto un likvidēto profesionālās izglītības iestāžu izglītojamo braukšanas izdevumus.

Pašvaldībām tiek kompensēti izdevumi par skolēnu braukšanas izdevumiem oktobrī, kas saistīti ar nokļūšanu no dzīvesvietas līdz izglītības iestādei un atpakaļ. Kā informē VRAA Starptautisko projektu un komunikācijas nodaļas vadītāja Līga Baltiņa, līdz šī gada 19. novembrim VRAA saņēma 38 novadu pašvaldību pārskatus par faktiskajiem skolēnu pārvadāšanas izdevumiem oktobrī, to skaitā deviņus no Latgales reģiona.

Pirmais pārskata periods ilga no 10. līdz 30. oktobrim, un pārskatos norādī-

tais kopējais reorganizēto un likvidēto skolu skolēnu skaits ir 2627 skolēni. Kopējais pārvadāto skolēnu skaits oktobrī bija 1913 skolēni, jeb 73 procenti no norādītā kopējā reorganizēto un likvidēto skolu skolēnu skaita.

VRAA aprēķinātā un izmaksātā kompensācijas summa 38 pašvaldībām par izdevumiem oktobrī ir 16 756 latī. Vidēji faktiskie izdevumi pašvaldībai uz vienu skolēnu dienā bija no 0,39 līdz 2,59 latiem, un skolēni ceļā vienā virzienā pavadīja laiku no 10 līdz 105 minūtēm.

Maksimālā summa, ko pašvaldība var saņemt par vienu skolēnu dienā, ir 1,20 latī. Oktobrī 15 no 38 pašvaldībām faktiskie izdevumi uz vienu skolēnu bija lielāki par 1,20 latiem dienā. Pārsvārā pašvaldības skolēnu pārvadāšanai izmanto sabiedrisko transportu un pašvaldību autobusus.

Pašvaldībām, kuru teritorijā kopš šī

gada 29. maija ir reorganizētas vai likvidētas vispārējās un profesionālās izglītības iestādes, pārskati par izdevumiem novembrī ir jāiesniedz VRAA līdz 12. decembrim.

Kompensāciju izmaksa ir būtisks Sociālās drošības stratēģijas ieviešanas pasākums, lai finansiāli stiprinātu pašvaldības. Savukārt Sociālā drošības tīkla stratēģija ir daļa no starptautiskās palīdzības programmas Latvijai, ko plāno sniegt Eiropas Komisija un Starptautiskais Valūtas fonds.

Līga Baltiņa informē «Novadnieku», ka Līvānu, Preiļu un Aglonas novads nav saņēmuši kompensāciju, jo šajos novados, sākot ar 2009. gada 29. maiju, nav reorganizētas un likvidētas vispārējās un profesionālās izglītības iestādes. Riebiņu novadam par oktobri pārskaitīti 56,16, Vārkavas novadam — 236,88 latī.

PREIĻU VALSTS ĢIMNĀZIJĀ

Panākumi informācijas tehnoloģiju konkursā

Informācijas tehnoloģiju konkursā «Bebrs 2009» pirmo vietu ieguva 1.d kursa audzēknis Kristaps Znotiņš, bet otro — 2.d kursa pārstāve Agnija Vaivode. Abi jaunieši guva uzvaras savā vecuma grupā (15–16 gadi) 254 dalībnieku konkurencē no dažādām Latvijas skolām. Šajā grupā labus rezultātus guva arī PVĢ audzēknis Gunārs Kunakovs, ierindojoties ceturtajā vietā, un Raivis Pastars — septītajā vietā. Abi zēni mācās 1.d kursā.

Vecākajā konkursantu grupā 244 dalībnieku konkurencē labākos rezultātus no PVĢ ieguva 2.d kursa audzēkņi Ingrida Briška — ceturto vietu, Laura Dreijere — piekto, Jānis Kunakovs — septīto, Ilmārs Valainis — astoto vietu.

Lappusi sagatavoja L.Rancāne

Mežu apsaimniekošana harmonizācijas apstākļos

Daudzās valsts iestādēs, uzņēmumos un pat nozarēs notiekošos procesus pašlaik dēvē par optimizācijas procesu. Dienvidlatgales virsmežniecības Preiļu mežniecības mežzinis Elmārs Skuķis saka savādāk, tas esot harmonizācijas process. Ja mežā viss esot pilnīgā harmonijā, tad arī cilvēku darbībai jābūt harmoniskai.

Mežniecību skaits kļūst mazāks

Dienvidlatgales virsmežniecības teritorijā, kas aptver bijušo Daugavpils, Krāslavas un Preiļu rajonu, no 1. decembra kļuvis par divām mežniecībām mazāk. Apvienotas Bukmuižas un Dagdas mežniecības, izveidojot Dagdas mežniecību, bet Indras un Krāslavas mežniecības tagad veido Krāslavas mežniecību.

E.Skuķis pastāstīja, ka bijušā Preiļu rajona teritorijā pagaidām ir līdzšinējā kārtība ar četrām mežniecībām — Aglonas, Stabulnieku, Preiļu un Līvānu. Taču apvienošanās process nav galā, arī šīs mežniecības, visdrīzāk, tiks harmonizētas.

Preiļu mežniecības mežzinis atzina, ka darba tagad vietējiem mežsargiem kļuvis vairāk, jo četru apgaitu vietā tagad izveidotas trīs. To platība ir ļoti liela, bet algas, tāpat kā citās valsts iestādēs un nozarēs — ievērojami samazinātas. Pagaidām cilvēki darbu vēl nepamet, kas skaidrojams ar to, ka lielākā daļa speciālistu strādā 20 un pat 30 gadus, mežiem atdevuši savu sirdi un dvēseli. Tas ir tāpat kā izraut koku ar visām saknēm, saka Elmārs. Daudzi atceras, ka deviņdesmito gadu sākumā algu 35 latus mēnesi un spēja izdzīvot, tagadējie apstākļi vairs nešķiet nekas briesmīgs, viņš skaidro nostāju.

Koksnes cena kritusies, mežus zāgē mazāk

Dienvidlatgales virsmežniecības teritorijā lielākā daļa mežu platību ir privāti īpašumi. Sakarā ar ekonomisko krīzi un koksnes cenu straujo kritumu meži šogad zāgēti mazāk. Vienīgi pēdējā laikā jūtamas izmaiņas, acimredzot tādēļ, ka «cilvēki jūtas iedzīti stūrī, viņiem vajag naudu banku aizņēmumu atmaksai un citām vajadzībām», tāpēc mežizstrādes apjomi sāk palielināties, teic E.Skuķis.

Pašlaik cenu kritums apstājies, tās ir daudz maz stabilas, lai gan par kokmateriāliem maksā vairs tikai aptuveni pusi no agrākās cenas. Nostabilizējies arī koksnes pieprasījums.

«Jebkuram mežam ir sava vērtība», saka mežzinis, «gan egļu un priežu mežiem, gan baltalkšņu audzēm, gan apsēm. Un tā nav tikai saimnieciskā vērtība, bet arī labums, ko dod ikviens zaļojošs koks.»

Rikojas apdomīgi

Meža īpašnieki tiek izglītoti, iepazīstināti ar normatīviem un pienākumiem, tāpēc zina, ka pat savā privātajā mežā nevar rīkoties, kā ienāk prātā, bet jāprasa padomu mežsargiem. Šogad Preiļu mežniecības teritorijā konstatēts tikai viens gadījums, kad mežizstrāde veikta nelikumīgi, un tas ir ļoti labs rādītājs. Deviņdesmito gadu patvarīgā rīcība nav novērojama, jo tā sauktos vienas dienas saimniekus jo stingri ierobežo likumi.

Jautāts par mežu atjaunošanas apjomiem, E.Skuķis teic īsi — ļoti labi. Patiesībā tas esot ne tikai cilvēku, bet arī dabas ziņā. Izcirtumos savu vietu ieņem jaunie kociņi, cilvēkam atliek tikai kopt jaunaudzes. Viņš arī atzīst, ka pārsvarā ar mežu sēšanu un stādīšanu nodarbojas Valsts akciju sabiedrība «Latvijas Valsts meži»,

bet privātpašumā esošie meži vairāk tiek atjaunoti dabiskā ceļā, kopjot to, ko daba iesējusi.

Stāda arī retākus kokus

Lielākoties privātajos mežos tiek stādīti bērzi un egles, bet labākie rezultāti ir tad, ja izvēlēts pareizais augšņu tips. Nepiemērotā augsnē jaunaudzes nikuļo, dzeltē un labu mežu nesagaidīt, teic E.Skuķis.

Pirms pāris gadiem Preiļu mežniecības teritorijā kāds privātpašnieks iestādījis lapegļu audzi aptuveni hektāra platībā. Stādījums labi saglabājies, jo apkārt ierīkots žogs, lai pasargātu jaunos maigos kociņus no stūrnām. Novērots, ka stūrnām koka īpatnējās smaržas dēļ patiek berzēties ap lapeglītēm, tāpēc kociņi iet bojā. Žogam pāri dzīvnieki netiek, tāpēc šoruden audze izskatījies jauki. Bet pirms gadiem divdesmit kādreizējā K.Marksa kolhoza teritorijā stādītajā egļu un lapegļu audzē vairs palikušas pārsvarā tikai egles.

Lapegļu lietkoksnē ir augstvērtīga, to atzīst visi speciālisti, taču, kamēr koki sasniegs zāgēšanai piemērotu vecumu, paies daudzi gadu desmiti. Tas nozīmē, ka šobrīd iestādītās audzes ir ieguldījums tālā nākotnē.

Ar Eiropas atbalstu

Tāpat kā citās jomās, arī meža nozarē pašlaik galvenās aktualitātes saistītas ar Eiropas finansētu projektu īstenošanu, tajā skaitā jaunaudžu kopšanas iespējām, lauksaimniecības zemes apmežošanu. E.Skuķis uzsver, ka darba un iespēju ir daudz, tāpēc lauksaimniekiem un mežu īpašniekiem jāseko aktualitātēm, ar ko iepazīstina konsultāciju un pakalpojumu centra speciālisti.

Mežzinis secina, ka iedzīvotāju interese Eiropas fondu naudas izmantošanā tomēr varētu būt lielāka. Iespējams, traucē tas, ka īpa-

šumi Latgales reģionā, tajā skaitā arī Preiļu mežniecības teritorijā ir sadrumstaloti.

Mednieki var izvērsties

E.Skuķis pastāstīja arī par medību saimniecību mežniecības teritorijā. Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, mežos palielinājies aļņu skaits, tāpēc medniekiem šogad un, iespējams, nākamgad būs daudz, ko medīt. Lai šie lielie dzīvnieki nenodarītu postu dabai, to skaitu nepietiešams regulēt. Palielinājies stūrnā skaits, arī to vairošanos mednieki varētu piebremzēt. Toties mežacūku skaitu medību saimniecībai derētu palielināt. Tāpat maz ir staltbriežu.

Jau ierasts, ka vilku populācija mīt Preiļu novada Saunas pagasta un Vārkavas novada Upmalas pagasta mežu masīvos. Par to liecina atrastās plēsēju nomedito

meža dzīvnieku atliekas, taču zemnieki par vilku nodarīto *skādi* šogad nav pārāk sūdzējušies. Saunas pagastā šovasar manīts arī kāds lūsis.

Pēdējā laikā mazāk kļūst arī zaķu. Taču garaušu skaita samazināšanās nav vairojami mednieki, bet gan jenotsuņi, kuri meža faunā tagad ir vairumā. Ja astoņdesmitajos gados jenotādas mēteļa apkaklei vai siltai cepurei bija ļoti pieprasītas, tad tagad modes tendences ir pretējas. Lidzīgi ir arī ar lapsām, kuras pārlieku savairojušās, iznīcina sikos meža dzīvniekus un nekautrējas nākt tuvāk cilvēku mītnēm.

Medniekiem krietnāk būtu jāpacinās arī ar bebrim, kuri kļuvuši pārāk darbīgi. Bebru medību limitu kolektīvi izmanto tikai aptuveni 20 līdz 30 procentu apmērā. Ir gan reti izņēmumi, piemēram kolektīvs «Dublets», kas izmantojis 80 procentus atļauju.

SPECIĀLISTA PADOMS

Lai meža dzīvnieki neapskādē jaunaudzes

Ziemā jaunaudzes krietni bojā meža dzīvnieki, kuriem svaigie dzinumi ir liels gardums un vitamīnu avots. Lai pasargātu stādījumus, arvien plašāk tiek izmantoti arī dažādi repelenti.

Viens no efektīvākajiem aizsarglīdzekļiem ir «Cervacol Extra». Lietuvā to lieto jauno skuju koku un lapu koku aizsardzībai pret savvaļas dzīvnieku bojājumiem. Tas ir piemērots profesionālai izmantošanai mežsaimniecībā.

Repelents aizsargājošo funkciju nodrošina trijos veidos: ar krāsu, garšu un raupjumu. Preparātu lieto pēc veģetācijas perioda beigām. Lietošanai sagatavota pasta, kuras sastāvā ir dažāda izmēra smilts frakciju daļiņas. Ar to apstrādā aizsargājamo koku galotnes, jaunos dzinumus. Jāatceras, ka mitrus un sasalušus augus ar repelentu nevar apstrādāt. 1000 stādu apstrādāšanai nepieciešams 1,5 – 2,5 kilogrami preparāta. Viena hektāra apstrādāšanas izmaksas ir nepilni 40 latu vienreiz gadā.

Preparāta «Cervacol Extra» ražotājs ir Stahler International GmbH & Co KG, Vācijā. Latvijā to izplata SIA «Baltic Agro» (www.balticagro.lv).

Padomi tiem, kam malka jāgādā

✓ Katrs laucinieks zina, ka kurināmais jāgādā no pilnīgi svaigas koksnes. Ja kokā iemetas trupe, drīz viss var aiziet postā. Turklāt koki jāzāgē ziemā, tad malka labi kalst un ilgi glabājas. Savukārt, ja malka siltajā gadalaikā sadalīta atrodas mežā, līdz rudenim dažu mēnešu laikā tā var sabojāties. Tieši tāpēc pēc vējgāzēm lauztie koki steigšus jāizved, citādi to kvalitāte strauji krīt un tādā kurināmais mirkli pazūd skurstenī, nedodot siltumu. Turpretī, ja kokus zāgē rudenī, ziemā mežā ar tiem nekas nenotiek, pavasarī vēl gluži zaļa malka.

✓ Arī pagales skaldāmas vēl mitras, tad koksne labāk plīst. Pēc sadalīšanas smalkākās frakcijās kaudzei jāļauj vēja un saules nedaudz apžūt, tad var likt grēdās.

✓ Speciālisti zina, ka bērzs, lai arī dod lielu karstumu, tomēr satur daudz darvas. Tā līp pie skursteņa iekšējām sienām, sevišķi turas pie skārda. No darvas savukārt veidojas sodrēji, aizsērējot dūmeni un mazinot vilkni.

✓ Turpretī apses malka degot skurstenī pat iztīra. No priedes sveķainās koksnes gatavoti skaliņi labi der iekuram, turklāt skuju koku malka ir arī viegla.

✓ Osis ir viens no labākajiem kurināmajiem, jo labā krāsni deg pat 12 stundas no vietas. Strauji

lielu karstumu iespējams dabūt no lazdām, taču resnākas par desmit centimetriem diametrā pagales mežā grūti atrast.

✓ Kaminam vēlma ozola vai oša malka — lēni deg, veidojas ogles, kas kvēlo. Šim mērķim tā var būt arī rupjāk sastrādāta.

✓ Malkas šķūnītī pagales liek ar mizas ieapaļo pusi uz leju, lai labāk žūst. Savukārt laukā pie sienas — tieši otrādi, lai mitrums var aiztecēt, neizmērcējās koksni.

✓ Atsevišķos strēķos krauj

malku plītij, kam der mazākas pagales. Lai strēķi nesagāztos un kurināmais žūtu, starp grēdām atstāj spraugu. Centrālās apkures krāsnij der tādas šķīlas, kas knapi lien kurtuves mutē, lai ilgāk un vienmērīgāk degtu.

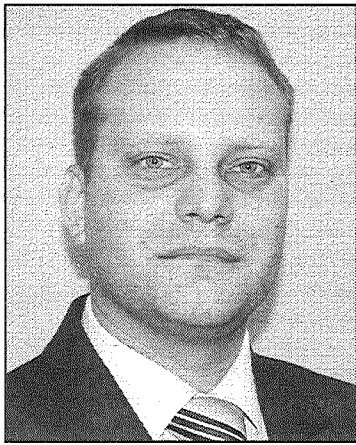
✓ Ja jums atved kravu, kuras tilpums ir 10 steru, kas noteikts mērot, tad patiesībā jums ir atvesti tikai septiņi kubikmetri malkas. Ja cilvēks nesaprot šo mērvienību atšķirību, viņu viegli ir apkrāpt, steru uzdodot par kubikmetru, un tādā gadījumā viņš daļēji maksā par tukšu gaisu.

Viens sters malkas maksā mazāk nekā viens kubikmetrs, tāpēc objektīvai cenu salīdzināšanai jāpārreķina stera cena uz kubikmetra cenu, tās izdalot ar 0,7.

✓ Pēc Latvijas kokmateriālu vērtēšanas standarta malkā nav pieļaujami trupejuši koki, tāpēc droši varat protestēt vai pieprasīt samazināt cenu, ja tomēr atvesta satrupējuša malka.

Informācija — ieguldījums nākotnei

Preiļos notika Latgales reģiona nevalstisko organizāciju (NVO) forums «Ieguldījums tavā nākotnē». To rīkoja Latgales NVO resursu centrs sadarbībā ar Latgales plānošanas reģiona ES struktūrfondu informācijas centru (RSIC). Forumu atklāja Preiļu NVO centra vadītāja Ineta Liepniece. Latgales RSIC speciālists Oskars Zuģickis (attēlā) informēja par valsts, pašvaldību un nevalstisko organizāciju sadarbības tendencēm Latgalē, savukārt Tieslietu ministrijas Sabiedrības integrācijas lietu departamenta pārstāve — par NVO sektora attīstību Latvijā.

Plaši tika apspriesta tēma par informācijas sniedzēju ieguldījumu NVO sektora informētībā Latgales reģionā. Uzstājās Oskars Zuģickis, kā arī Latgales reģiona Valsts lauku tīkla speciāliste Tereza Brazeviča, biedrības «Latvijas Lauku forums» biroja vadītājs Āris Ādleris, Preiļu NVO centra vadītāja Ineta Liepniece un citi foruma dalībnieki. Ineta Liepniece stāstīja, kādā veidā tiek nodota informācija NVO dalīborganizācijām. Forumā dalībnieki piedalījās arī diskusijā.

Dienas otrajā daļā notika Latgales RSIC seminārs «Projektu pieredze partnerībās Latgalē, īstenojot LEADER ass pasākumus». Latvijas Lauku foruma valdes loceklis Valdis Kudiņš informēja par LEADER pieejas īstenošanu Latvijā (2007. – 2013.), par aktualitātēm, ieviešanas statusu, kā arī organizēja diskusiju par šiem jautājumiem. Savukārt Krāslavas, Balvu, Daugavpils, Rēzeknes un Preiļu rajonu partnerību pārstāvji stāstīja par LEADER pieejas īste-

nošanu Latgales plānošanas reģionā, par paveikto, ieviešanas statusu, par sākotnējiem secinājumiem.

Uz «Novadnieka» uzdotajiem jautājumiem par sabiedrisko organizāciju lomu un nozīmīgumu un par to, kāpēc organizēts šis forums, pasākuma gaitā atbildēja Latgales plānošanas reģiona ES struktūrfondu informācijas centra speciālists Oskars Zuģickis.

— Šoreiz ir apvienoti divi pasākumi, — gan NVO resursu centra rīkotais reģiona forums, gan arī struktūrfondu informācijas centra rīkotais seminārs Latgales partnerību organizācijām, — stāstīja Oskars Zuģickis.

— Latgales reģionā darbojas apmēram tūkstoš nevalstisko organizāciju. Liekas, ka tas ir liels skaits, taču, ja salīdzinām ar citiem reģioniem, to par lielu nenosaukt. Piemēram, Liepājas reģionā nepilna pusgada laikā ir izveidojušās tūkstoš jaunas sabiedriskās organizācijas. Diemžēl Latgalē cilvēku iesaistīšanās sabied-

riskajās aktivitātēs ir mazāka nekā citviet. Pie tam gandrīz puse no Latgales organizācijām koncentrējas tikai Daugavpilī. No šī skaita jāatšķir arī reliģisko konfesiju draudzes, kas arī ir nevalstiskas organizācijas un pastāv gandrīz katrā pagastā, vai arī, piemēram, mednieku un maksšķerņieku organizācijas, kas reāli vērstas uz dažādu iekšēju jautājumu risināšanu un savām interesēm, bet nedarbojas plašu sabiedrības interešu labā.

Oskars Zuģickis kā pozitīvu piemēru minēja Preiļu NVO, kas darbojas ļoti plaši, rīko izglītojošus seminārus un citas aktivitātes.

— Sabiedriskās organizācijas tiek atbalstītas arī tagad, krīzes laikā, kaut gan lielākoties ar Eiropas Savienības finansējumu,

bet no valsts puses finansējums nevalstiskajām organizācijām patlaban ir noņemts. Tomēr pastāv dažādi fondi, ar kuru atbalstu nevalstiskās organizācijas var saņemt finansējumu savām aktivitātēm, piemēram, drīzumā šādu palīdzību varēs saņemt no Šveices valdības atbalstītas struktūras. Tāpat iespējama sadarbība ar dažādu valstu vēstniecībām, kas izsludina konkursus. Katra nevalstiska organizācija meklē pa savam kanāliem, kādā veidā piesaistīt līdzekļus. Šeit, šajā forumā arī tiek runāts par to, kā nevalstiskās organizācijas tiek pie informācijas par iespēju saņemt finansējumu. Uz forumu no dažādām institūcijām uzaicināti lielākie informācijas sniedzēji nevalstiskajam sektoram. Ļoti bieži arī organizācijas — informācijas sniedzējas — viena par otru zina ļoti maz, stāstīja Oskars Zuģickis.

— Mēs nevaram gribēt, lai visi cilvēki iesaistītos nevalstiskajās organizācijās, bet tie, kas tajās darbojas, ir aktīvākie sabiedrības pārstāvji, — uzskata Oskars Zuģickis. — Ja runājam par skaitļiem, tad Latvijā tikai seši procenti iedzīvotāju ir iesaistījušies kaut kādās aktivitātēs. Piemēram, Zviedrijā, šis skaitlis ir 65 procenti. Mēs cenšamies popularizēt dažādas lietas, lai cilvēkus padarītu aktīvākus, lai viņus iedrošinātu un viņi saprastu, ka katrs var

paust savu vēlmi, ne tikai reizi četros gados piedaloties vēlēšanās, bet regulāri, — darbojoties nevalstiskajā sektorā un citās institūcijās, lai veicinātu sabiedrības attīstību. Piemēram, Latvijas Lauku forums strādā ciešā sadarbībā ar Latvijas Zemkopības ministriju un arī pārstāv lauku nevalstiskās organizācijas gan NVO Memoranda padomē Ministru kabinetā, gan arī dažādās citās institūcijās, un ir valdības sociālais partneris, kas izsaka savu viedokli par to, kas labi vai slikti. Ja nevalstiskā organizācija darbojas ļoti lokāli, tikai savā ciematā, ja tajā iesaistīts mazs cilvēku skaits, tai būs maza nozīme. Bet šai organizācijai ir iespējas iesaistīties plašākā tīklā visas Latvijas mērogā un kā nevalstiskai organizācijai diskutēt ar valdību, ar ministriju, aģentūrām.

Oskars Zuģickis arī uzsvēra, ka Latgales kontekstā Preiļu rajons nevalstisko organizāciju darbības ziņā ir pussoli priekšā citiem rajoniem, un šajā ziņā liels ieguldījums gan Līvānu biedrībai «Baltā māja», gan Preiļu NVO atbalsta centram. Es neteiktu, ka Preiļu reģiona novados ir daudz organizāciju, bet tajās darbojas ļoti aktīvi cilvēki, kas raksta projektus, izglīto pārejos, organizē pasākumus, nobeigumā teica Oskars Zuģickis.

Sagaidīsim Ziemassvētkus veseli

Speciālists aicina rūpēties par savu veselību

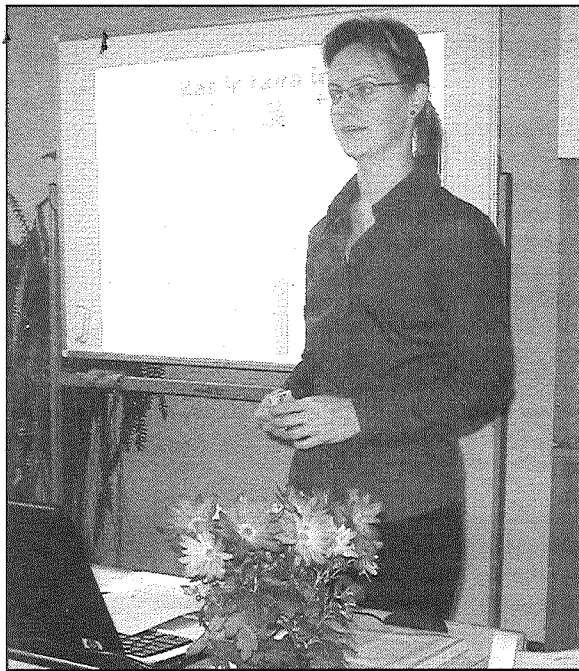
LR Veselības ministrijas Veselības inspekcijas Veselības veicināšanas koordinētāja Mariķa Rudzīte-Griķe ir cilvēks, kurš Līvānu novadā dažādos veidos aicina iedzīvotājus rūpēties par savu veselību, jo uzskata, ka veselība ir nenovērtējama.

— Par veselības veicināšanas koordinētāju Līvānos strādāju kopš šī gada marta, — Mariķa Rudzīte-Griķe atbildēja uz «Novadnieka» jautājumu par šādas štata vienības izveidošanu.

— Sākumā biju Valsts aģentūras «Sabiedrības veselības aģentūra» (SVA) darbiniece, taču kopš septembra, kad SVA likvidēja, liela daļa no veselības veicināšanas reģionālajiem koordinētājiem Latvijā darbojas Veselības inspekcijas paspārnē, — skaidroja Mariķa Rudzīte-Griķe.

Koordinētājas darba pienākumos ietilpst organizēt izglītojošus seminārus par veselības jautājumiem, sniegt informāciju jauniešiem skolās, vecākiem, skolotājiem, konsultēt veselību veicinošu projektu un pasākumu realizēšanā, kā arī praktiski palīdzēt aktīva dzīvesveida popularizējošu pasākumu organizēšanā vietējiem iedzīvotājiem.

Mariķa atzina, ka liels atbalsts darbā tiek saņemts no Līvānu novada pašvaldības, ar kuru Veselības inspekcija noslēgusi sadarbības vienošanos. Pašvaldība nodrošina telpas. Daudzi praktiski veselību veicinoši pasākumi tiek organizēti kopā ar pašvaldības darbiniekiem, piemēram, ar Līvānu novada tūrisma darba organizatori Astēriju Vucāni, ar sporta un masu pasākumu organizatori Mārti Vīlcāni.

● Veselības veicināšanas koordinētāja Mariķa Rudzīte-Griķe.

«Mans bērns nav atkarīgs»

Novembrī Līvānu aktīvā tūrisma centrā vecākiem bija iespēja piedalīties diskusijā «Mans bērns nav atkarīgs» un saņemt informāciju par atkarību veidiem, atkarību veidošanās iemesliem, atkarību attīstību, iespējamām sekām, kā arī vecāku lomu atkarību profilaksē. Vienlaikus Līvānu novada centrālajā bibliotēkā bija sarīkota grāmatu izstāde par atkarībām un to profilaksi. Grāmatu un izdevumu klāstā bija ne tikai zinātniski medicīniskā literatūra, bet arī dailliteratūra, kas saistīta ar atkarību izraisīto vielu lietošanu.

Novembra pēdējā nedēļā un decembra pirmajā pusē Mariķa Rudzīte-Griķe apmeklēja Līvānu novada skolas, lai tiktos ar jauniešiem un nepiespiestā gaisotnē diskutētu par to, kā būt laimīgiem, cik liela

● Kā rodas atkarība, kas ir atkarību veicinošas vielas, kādu iemeslu dēļ jaunieši kļūst atkarīgi, — uz šiem un citiem jautājumiem Līvānu novada skolu jaunieši saņem atbildes, piedaloties diskusijās par atkarībām.

mērā cilvēka laimi nosaka veselība, un, savukārt, kas ietekmē cilvēka veselību. Papildus diskusijām tiek popularizēta vietējās bibliotēkās pieejamā veselību veicinošā literatūra un materiāli.

Veiksmīga sadarbība ar zemnieku saimniecību

Novembra beigās vairākas Līvānu novada iestādes izjuta vēl kāda veiksmīgas sadarbības pasākuma augļus. Sadarbībā ar Līvānu novada Rožupes pagasta zemnieku saimniecību «Zilītes» un saimnieci Bronislavu Zili rudenī tika organizētas vairākas ražas novākšanas talkas, kurās piedalījās gan Līvānu 1. vidusskolas darbinieki, gan arī LR Veselības ministrijas pārstāvji. Rezultātā trešo daļu no visas novāktās ražas (upenes, jāņogas, āboli) zemnieku saimniecība bez maksas nodeva skolām, biedrības «Baltā māja» dienas aprūpes centram, bērnu darbam «Rūķīši». Pēdējās

dāvināto ābolu kastes vēl saņem Līvānu slimnīca, Līvānu 1. vidusskolas sākumskola (Laimiņas skola), kā arī sporta pasākumu dalībnieki un apmeklētāji. Mariķa Rudzīte-Griķe saka lielu paldies Bronislavai Zilei par veiksmīgo sadarbību veselīga uztura veicināšanā šogad un cer, ka nākamajā rudenī šādu saimniecību būs vairāk.

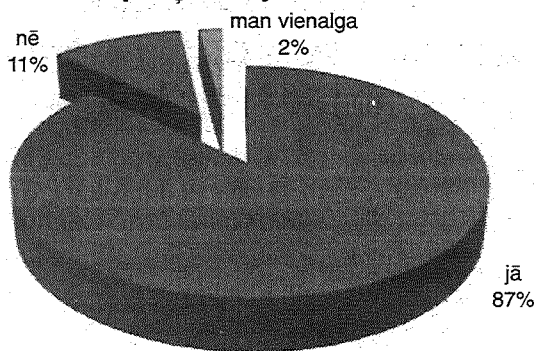
— Kā redzam, ir daudz lietu, ko paši varam darīt savas veselības saglabāšanā, ja vien to vēlamies, — uzsver Mariķa Rudzīte-Griķe.

— Mēs zinām, ka infekcija svārstās sezonāli, ka vīrusiem patīk kolektīvi, masu pasākumi, nevēdinātas telpas. Slimība ir viens no veidiem, kā lielākoties cilvēka organisms atbrīvojas no stresa.

Viņa arī informēja, ka no iedzīvotājiem labprāt saņemtu ieteikumus par jautājumiem, kurus nepieciešamas aktualizēt saistībā ar veselības saglabāšanu Līvānu novadā. Plašāka informācija: www.livani.lv, sadaļā «Veselība».

Aptaujas rezultāti internetā (no 30. novembra līdz 6. decembrim)

Vai jūs piedalītos akcijās, lai protestētu pret valdības pieņemtajiem lēmumiem?

«Novadnieka» interneta mājas lapā www.novadnieks.lv izsludinātās interaktīvās aptaujas balsojuma rezultātu diagramma.

NOVADNIEKS

RUBRIKAS: DAŽĀDI, PĒRK, PĀRDOD, MAINA, MEKLĒJU DARBU.

PRIVĀTSLUDINĀJUMS (maksas).

Rubrika

Derīgs līdz 10. decembrim.

T	ā	l	r	.
---	---	---	---	---

Talonā jāieraksta sludinājums tikai par VIENU objektu.

Aizpildīšanas noteikums:
viena rūtiņa — viena zīme.

Iesniedzēja vārds, uzvārds _____

Adrese, tālr. _____

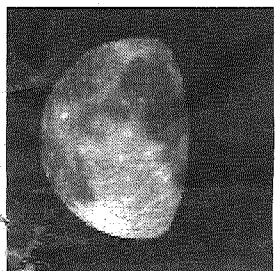
Vai sludinājumu ievietot interneta mājas lapā? Jā Nē

Maksa Ls 0,40 (ar PVN).

Jāiesniedz tikai laikrakstā publicētais kupons, kopētus un pa faksu sūtītus nepieņemsim.

Sludinājumus «Novadniekā» pieņem Preiļos, Brīvības ielā 14. Tālr./fakss 53-07057

Mēness kalendārs

9. decembris. 23. Mēness diena (sākas 00:04). III-IV Mēness fāze (dilst). Jaunava. Šis dienas enerģētika ir smaga un tumša, turklāt ļoti spēcīga. Tā cilvēku provocē uz agresiju un vardarbību. Gribas visu laužt un graut. Šajā dienā viegli ļaujamiem murgainām idejām, iesaistāmies avāntūrās. Lai tā nenotiktu, enerģijas

pieplūdumu organismā jānovirza miermīļīgiem mērķiem. Piemēram, jānodarbojas ar vingrošanu, jāuzkopj dzīvoklis. Sēdošs dzīvesveids nav vēlams. Iespējams, gribēsies ar kādu sastrīdēties. No šāda kārdinājuma jāvairod. Tieši otrādi — mēģiniet iejusties cita cilvēka vietā un viņu saprast. Bet sapratuši, centieties piedot. Neļaujieties vispārējam uzbudinājumam, kāds cilvēkus pārņem šajā dienā, — un visiem spēkiem saglabāiet mieru. Centieties neieklūt cilvēku pūli. Apvaldiet apetīti, atsakieties uzturā no gaļas, tas mazinās agresivitāti, bet ēdiet piena produktus, jo sevišķi biezpienu, riekstus. Nav ieteicams griezt nagus un ļaut sevi operēt. Šajā dienā nav ieteicams sekss

— tas graus veselību. Negrieziet nagus un nepakļaujiet sevi ķirurģiskām operācijām. Sapņi redzēto tulkojiet otrādi. Ja sapņi redzat, ka jums atzistas mīlestībā, diemžēl gaidiet neveiksmes personiskajā dzīvē.

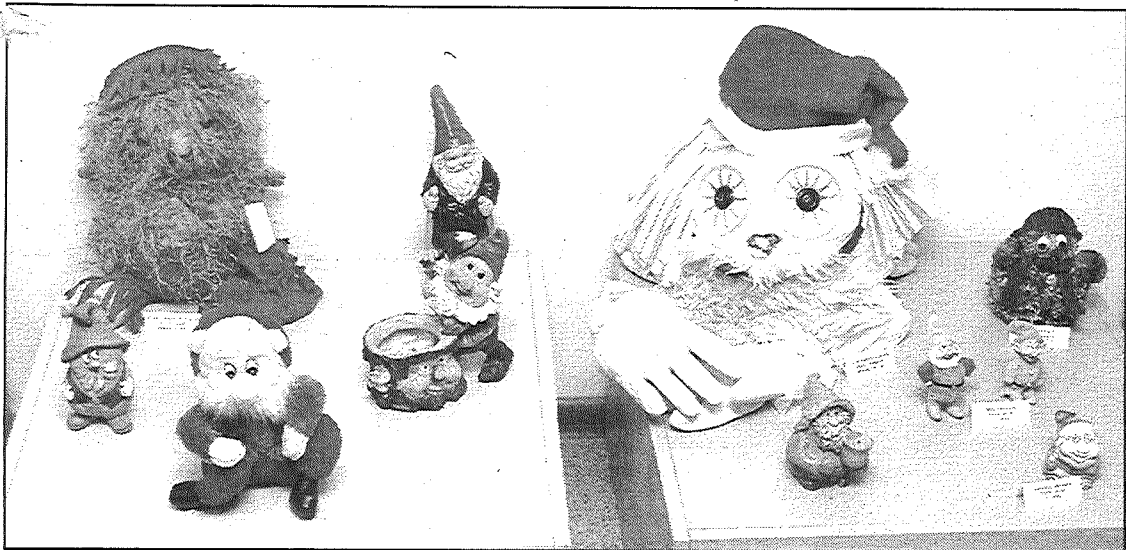
10. decembris. 24. Mēness diena (sākas 01:32). IV Mēness fāze. Svari (sākas 00:47). Šajā Mēness diennaktī atraisās jaunradei labvēlīgi dabas spēki. Un cilvēks mostas no snaudas, viņā aktivizējas spēks. Šajā dienā ir ļoti likt pamatus jauniem svarīgiem darbiem. Senajā Ēģiptē tieši šajā dienā iemūrēja pirmo akmeni piramīdu pamatos. Ir ļoti uzsākt globālu ilglaicīgu projektu īstenošanu. Taču atmodināto spēku nevajag pārlieku ekspluatēt —

tas var nodarīt ļaunu. Var nodoties aktīvam radošam darbam, uzņemties lielu fizisko slodzi, pievērsties veselības nostiprināšanai. Varmākas un sadīsti saņem sodu. Šajā Mēness dienā redzētie sapņi rāda, vai mums viss kārtībā ar seksuālo enerģiju. Ja sapņi ir patīkami, — viss kārtībā, ja nepatīkami, — jūsu seksuālā enerģija tiek apspiesta, un tas sāk jau nomākt.

11. decembris. 25. Mēness diena (sākas 02:58). IV Mēness fāze. Svari. Pasivitātes diena. To ieteicams aizvadīt mierīgi un vienkārši. Nevajag uzsākt neko jaunu, bet jāpabeidz viss iesāktais. Visu dariet apdomīgi un nesteidzīgi, ja gribat izvairīties no pārslodzes un nervozitātes.

Vairieties no nejausiem konfliktiem un pārsteigumiem, tāpēc neizrādi nekādu aktivitāti. Labāk mierīgi pasēdēt, paklusejiet, pārdomājiet savu dzīvi, varbūt izvērtējiet attieksmi pret pasauli. Tādējādi iegūsiat jaunus spēkus un labu noskaņojumu. Nav piemērota diena laulībām, citādi ģimenes dzīve būs jāpavada nabadzībā, toties piemērota laulības šķiršanai, jo tā noritēs mierīgi. Šajā naktī iespējami slikti sapņi, tādēļ pēc pamošanās trīs reizes noskaidriet: «Kur nakts, tur sapnis.» Atgrieziet auksto ūdens krānu, pieliecieties pie ūdens strūkļas un čukstus izstāstiet tai savu sapni. Ūdens to aizskalos. Būs brīnišķīgi, ja pēc tam noskaidrēsiet lūgšanu.

Rūķi Ziemassvētkos dzīvos bibliotēkā

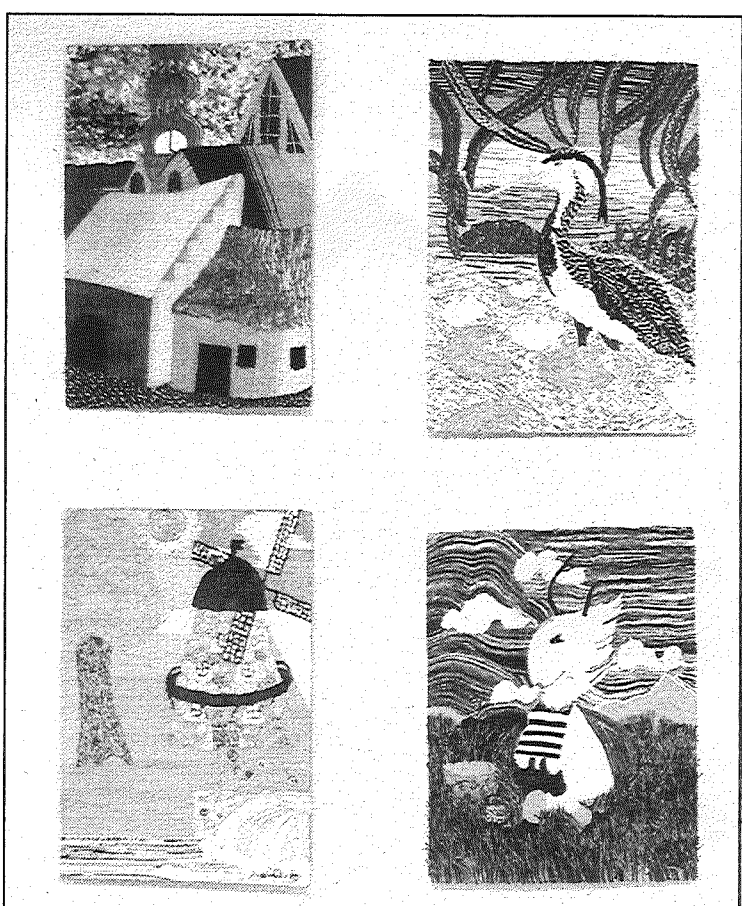

● Rūķu saimīte aicina pievienoties arī citus rūķus un visiem kopā ar saviem saimniekiem sacerēt jautrus un nopietnus stāstus par saviem piedzīvojumiem. Foto: A.Šnepsts

Preiļu galvenās bibliotēkas bērnu literatūras nodaļā pašlaik skatāmas divas krāsainas, dzīvespriecīgas izstādes. Visi eksponāti — bērnu sagādāti. Papīra plastikas izstādē skatāmi no savirpinātām krāsainām salvetēm vairāku gadu laikā Preiļu 1. pamatskolā skolotājas Mariannas Abričkas vadībā tapuši darbi. Kurš gan šīs skolas absolvents vai pašreizējais audzēknis neatceras šo vizuālās mākslas stundās apgūto tehniku. Pinķerīgajā mājas darbā skolēni mēdz iesaiņīt arī visu ģimeni, kas palīdz virpināt salvetes un tās pielīmēt uz papīra, veidojot

krāsainas ainavas, putnu, dzīvnieku, nāriņu un citas figūras. Paši labākie darbi tagad aplūkojami izstādē bibliotēkā. Savukārt rūķu izstādi vēl joprojām var paplašināt, uz bibliotēku nesot savus mīļākos rūķus ar savā rūķa stāstu. Vai gluži otrādi, — varbūt kāds ar savu uzvedību mājniekus sadusmojis, un viņam svētku laiku der pasēdēt citu rūķu barā, pārdomājot nerātības. Bibliotēkas bērnu literatūras nodaļā janvāra otrajā pusē notiks pasākums «Rūķu stāsti», kad bērni stāstīs par saviem rūķiem un pēc tam viņus nesis atpakaļ uz ista-

jām dzīvesvietām. Jau pašlaik bibliotēkā uz galdiem un krēslīņiem satupuši gan lielāki, gan mazāki, gan veikalā pirkti, gan pašu darināti rūķi. Šajā izstādē piedalās ne tikai Preiļu novada, bet arī Riebiņu bērni. Tieši riebiņieši atveduši pašgatavotus rūķus, piemēram, no čiekuriem veidotu. Vēl te ir rūķis ar vārdu «Mājas puteklis» ar vēstulīti jakas kabatiņā. Viņš ir drusku nelabs, jo aicina bērnus drozot, bet bērni jau zina, cik slikti būt nekārtīgiem, un, droši vien, arī «Mājas puteklis» pēc uzturēšanās tik pieklājīgā sabiedrībā

● Preiļu 1. pamatskolas audzēkņu papīra plastikas darbu izstāde Preiļu galvenās bibliotēkas bērnu literatūras nodaļā.

mainīs raksturu. Bet 22. decembrī Preiļu galvenās bibliotēkas bērnu literatūras nodaļa visus ielūdz uz Bērnu žūri-

jas noslēguma pasākumu, kas notiks Preiļu novada kultūras centrā.

L.Rancāne

Kā vērtējat valdības «dāvanu» tautai nākamajā gadā — jaunus nodokļus?

Aleksandrs Lins, Preiļu iedzīvotājs, mācās Daugavpilī:

— Mani tas ļoti uztrauc. Valdība pilnīgi nedomā par tautu, it īpaši par jauniešiem, par studentiem. Pašlaik mācos Daugavpilī, apgūstu krāšņu podnieka specialitāti. Tā būtībā ir ļoti nepieciešama profesija, taču patreizējos apstākļos ir mazas cerības, ka atradīšu sev darbu Latvijā. Laikam būs jābrauc pie brāļa, kurš jau gadu dzīvo Anglijā. Lai gan arī tur tagad neklājas viegli, tomēr darbs viņam ir, alga arī pieņemama, lai varētu izdzīvot.

Inīta, Preiļu iedzīvotāja:

— Tas ir kutelīgs un ļoti sāpīgs jautājums. Piekritu tam, ka valdības viri, kā saka, nedraudzējas ar galvu, šādā situācijā lemjot par nodokļu paaugstināšanu un jaunām nodevām. Pagaidām man darbs ir, bet strādāju tikai uz pusslodzi. Vadiņa sola, ka varēšu strādāt arī nākamgad. Taču tas, ko saņem, ir ļoti maz. Ģimenē sen spriedām, ka vajadzētu uztaisīt eksperimentu un likt deputātiem un ministriem gadu nodzīvot ar algu 100 latu mēnesī. Saņemot tos trakos tūkstošus, viņi jau neapjēdz, kā ir tad, ja dzīvo ar minimālo algu un pat mazāk. Man vissāpīgākais šķiet paaugstinātais iedzīvotāju ienākuma nodoklis.

Leonīds Valdons, Preiļu novada domes darbinieks:

— Uzveru to daļēji pat ar humoru... Mūsu valsts pārvērtusies par vienu lielu humora valsti. Lai ņem nodokļus, latvieši ir siksti, gan jau izdzīvos. Esam kā tādi eksperimenta trusīši, ar kuriem var visādi izmēģināt. Naudas vienalga pietrūks, gan izdomās atkal ko jaunu, varbūt kādu elpošanas nodokli vai ko citu. Man pašam vissāpīgākais šķiet tas, ka esmu pusi mūža nodzīvojis, strādājis apzinīgi, bet jāknāpinās kā tādām nabagam. Laikam jau bija lemts piedzimt tādā valstī, kur tādi vadītāji. Skumji...

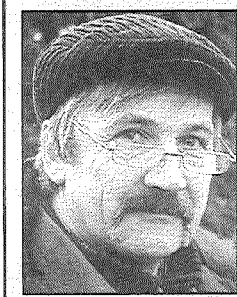
Mīnna Lazdāne, pensionāre Preiļos:

— Nodokļi mani ļoti ļoti uztrauc. Liek virsū, bet par cilvēkiem nedomā. Būtu meklējuši, gādājuši jaunas darba vietas. Bet viss otrādi! Mums, pensionāriem, desmito daļu nopēma, kā lai iztiekam? Aizgāju, samaksāju par dzīvokli, tagad rēķinu, cik makā palika dzīvošanai. Vispirms vajadzēja pašiem lielās algas noņemt līdz ierindas cilvēku līmenim, tad izbaudītu, kā tautai klājas.

Iļvars Belovs, strādā a/s «Preiļu siers»:

— Esmu ļoti neapmierināts. Domāju, ka valdība ar to neko neiegūs. Visa Latvija noliks automašīnas malā vai norakstīs. Man ir pavisam veca kļauja, bet uz darbu taču ar kaut ko jābrauc. Alga jau tagad samazināta, jaunajā gadā būs lielāks iedzīvotāju ienākuma nodoklis jāmaksā. Tauta sen domā, kā augšas kungi izdzīvotu, ja viņiem nāktos nolaisties līdz mūsu līmenim. Iespējams, ka sāks buntoties. Ziniet, vēsture pierādījusi, ka vajadzīgs tikai viens grūdiens, lai sāktos revolūcija.

L.Kirillova
Foto: A.Šņepsts

SLUDINĀJUMI, REKLĀMA, LĪDZJŪTĪBAS

SIA AIBI iepērk liellopus, jaunlopus, aitas, zirgus, cūkas. Labas cenas.
Tālr. 26142514, 29293219, 64871804.

Veselības inspekcija
IZSLUDINA KONKURSU uz vakanto ierēdņa amatu — **KONTROLES PĀRVALDES LATGALES KONTROLES NODAĻAS INSPEKTORS.**
Sīkāka informācija mājas lapā www.vi.gov.lv, sadaļā Aktualitātes.

Vislētākie logi Preiļos.
Tālr. 28673992.

Makšķerēšanas un pirotehnisko izstrādājumu veikals Livānos, Rīgas ielā 87 līdz 31.12.2009. g. visu precī makšķerniekiem tirgo ar 40% atlaidi.

SIA «INVEX FONDI» piedāvā biznesa uzsākšanai līdz 52 000 LVL termiņā līdz 8 gadiem, kā arī īstermiņa aizdevumu pret ķīlu līdz 10 000 LVL. Tālr. 64624663.

SIA «Dižmežs» pērk:

- bērza finierklučus Ls 28;
- bērza, alksna, melnalksna taras klučus Ls 15;
- bērza papirmalku Ls 16;
- malku Ls 8.

Cena meža krautuvē.
Samaksa piegādes dienā. Tālr. 29397979.

PIEDĀVĀ DARBU BIROJĀ. Iepirkuma procesa vadīšana, prasme komunicēt, valoda — latviešu, krievu.
Tālr. 26604491.

Kreditēšana pret nekustamā īpašuma ķīlu.
Tālr. 25441183, 28609904.

PREIĻU KOOPERATĪVĀS SABIEDRĪBAS RESTORĀNS
Preiļos, Kooperatīva ielā 1a
MAINA DARBA LAIKU:
P. O. T. C. 11.00 - 22.00
P. S. 11.00 - 24.00
Sv. brīvs (specpasūtījumu gadījumā strādāsim arī svētdienās)
No plkst. 11.00 - 14.00 varēs baudīt kompleksās pusdienas par Ls 1,80. Pieņemam pasūtījumus banketiem (cena sākot no Ls 4,50 vienai personai). Ēdienkartes sortiments un apjoms tiek saskaņots individuāli.
Pieteikums pieņem:
līdz plkst. 10.30 pa tālruni 29638179, no plkst. 10.30 restorānā vai pa tālruni 65323588.

Sirsniņš paldies visiem radiem, draugiem, darba biedriem, paziņām, kaimiņiem, kas dalīja ar mani bēdu smagumu, pavadot mūžībā Modri PAKAVU. Īpašs paldies Preiļu rajona pašvaldības, Preiļu novada izglītības pārvaldes un SIA «Preiļu slimnīca» administrācijai.
Sieva

Kur nu liksim siltos vārdus,
Ko tev teicām, māt,
Ja tu tagad klusi, klusi
Aizej projām — mūžībā?

Izsakām dziļu līdzjūtību
Ainai Jakovēlai, MĀMIŅU
mūžībā pavadot.

Tiesas kolektīvs

Tā aiziet cilvēks,
Paliek dvēseles gaisma, darbs un
atmiņas.

Mūžības ceļos aizgājusi bijusi
Rudzātu vidusskolas skolotāja
Valentīna KUNDZIŅA
(22.11.1926. — 03.12.2009.)

Izsakām dziļu līdzjūtību
piederīgajiem.

Rudzātu vidusskolas
kolektīvs

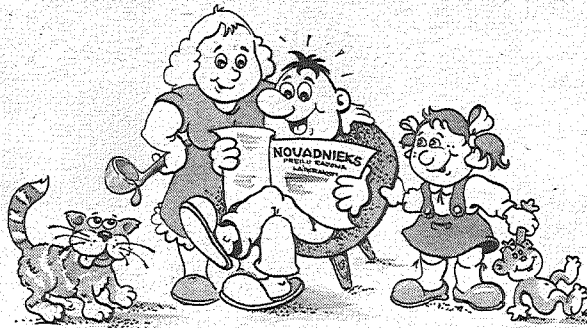
GODĀTIE ABONENTI!

Turpinās preses abonēšana 2010. gadam:

- līdz 25. decembrim — pasta nodaļās ar interneta pieslēgumu;
- līdz 25. decembrim — internetā www.pasts.lv;
- līdz 20. decembrim — pie lauku pastniekiem;
- līdz 20. decembrim — pasta nodaļās bez interneta pieslēguma;
- līdz 20. decembrim — pa tālruni 67008001 (tālruņa darba laiks no plkst. 7 līdz 22).

✓ Abonementa noformēšana Latvijas Pasta nodaļās un pie pastniekiem maksā Ls 0,41 par katru izdevumu.

✓ Abonementa noformēšana internetā un pa bezmaksas tālruni 76008001 — bez maksas.

ABONĒT redakcijā

ĒRTĀK, ĀTRĀK, LĒTĀK!

Fiziskas personas, abonējot «NOVADNIEKU» uz visu gadu redakcijā, saņems gada abonementu par 11 mēnešu cenu, t. i., Ls 35,20.

«NOVADNIEKA» viena mēneša abonēšanas cena

- fiziskām personām ir Ls 3,20;
- juridiskām personām Ls 3,99 (cena 2010. gadam samazināta par 25%, salīdzinot ar 2009. gadu).

«Novadnieku» var abonēt arī:

- ✓ internetā mājas lapā www.novadnieks.lv sadaļā «Abonēšana»;
- ✓ zvanot pa tālr. 65307057.

Abonēšanas pakalpojumi redakcijā ir bez maksas.